

Förvaltningens af Sjöärendena

underdåniga utlåtande

den 13 Juni 1876

öfver

i nåder förordnade Kommitterades underdåniga betänkande och förslag

angående

lönereglering m. m. för nämnda embetsverk.

STOCKHOLM, 1876.
KONGL. BOKTRYCKERIET,
P. A. NORSTEDT & SÖNER.

Stormäktigste, Allernådigste Konung!

Medelst nådig remiss af den 19 sistlidne Maj har Eders Kongl. Maj:t tackts infordra Dess Förvaltnings af Sjöärendena samt Chefens för Flottans militärpersonal gemensamma underdåniga utlåtande öfver komiténs för reglering af de förvaltande embetsverkens och myndigheternas löneförhållanden m. m. den 17 i samma månad afgifna underdåniga betän-

kande, angående löne reglering m. m. för Förvaltningen af Sjöärendena; och får, till åttlydnad af denna nådiga befallning, följande i underdånighet anföras:

Vid uppgörandet af det förslag till löne reglering, som utgjort komiténs egentliga åliggande, har densamma ansett sig tillika böra inkomma med ett sådant till en förändrad organisation af flottans ekonomiska öfverstyrelse, hvarvid kommitterade förmält sig haft att välja mellan följande tre grundformer:

att betrakta öfverstyrelsen såsom ett helt med *en* chef, hvilken sålunda komme att utöfva chefskapet inom styrelsens bägge hufvudafdelningar, både den militära och den ekonomiska;

att göra denna senare hufvudafdelning själfständig med särskild chef, hvarigenom verket skulle komma att hufvudsakligen bibehålla den ställning, det för närvarande eger,

och slutligen att låta verket utgöras af fristående byråar eller afdelningar, en hvar med sin chef, hvilken skulle ega beslutande rätt i de ärenden, som uteslutande rörde hans afdelning, medan hvarje annat ärende skulle behandlas kollegialt af de chefer, till hvilkas afdelningar detsamma kunde anses i ett eller annat hänseende höra.

Af dessa tre alternativ hafva kommitterade funnit sig böra gifva företräde åt det förstnämnda och i sådant hänseende föreslagit, att de genom Eders Kongl. Maj:ts nådiga beslut den 19 November sistlidet år inrättade militäriska och tekniska byråar skulle ställas i närmaste förbindelse med Förvaltningen, hvilken förbindelse kommitterade ansett under nuvarande förhållanden icke kunna ega rum på annat sätt, än genom styrelsens organisation på afdelningar; men en sådan organisation bidroge i sig själf ingalunda till sammanhållning och enhet, utan tvärtom innebure frö till splittring och skulle utan tvifvel på ett betänkligt sätt utveckla detsamma, derest icke ett föreningsband funnes, tillräckligt starkt att leda de särskilda delarnes verksamhet i en och samma hufvudriktning. En sådan sammanhållande kraft kunde icke gifvas utan en chef, hvilken dock, i följd af konstitutionela hinder, icke kunde vara Chefen för Sjöförsvarsdepartementet. Utan en chefs auktoritet skulle de försök, som kunde göras att endast genom instruktion och arbetsordning begränsa och på förhand bestänma chefernes för de särskilda afdelningarna verksamhet säkerligen visa sig fruktlösa likasom kontinuiteten i ärendenas behandling och sambandet mellan afdelningarna otvifvelaktigt skulle, utan en chef för verket, snart vara till spillo gifna. Kontinuitet och sammanhållning skulle visserligen, åtminstone till någon del, kunna åstadkommas derigenom, att alla ärenden inom styrelsen

behandlades kollegialt under den främste ledamotens ordförandeskap, men sådant skulle medföra bibehållandet af de olägenheter, som man mot den kollegiala formen anmärkt, och dessutom hafva till följd, att den ordförande afdelningschefen alltför mycket öfverhopades af göromål och sålunda icke kunde egna tillbörlig uppmärksamhet åt vare sig ordförandeskapet eller sitt kall såsom afdelningschef. Om man utginge från nu bestående förhållanden, skulle såsom afdelningschefer i styrelsen ingå chefen för flottans militärpersonal såsom chef för militärbyrån, en regementsofficer såsom chef för varfsbyrån, öfverdirektören vid marin-ingenjörstaten såsom chef för konstruktionsbyrån samt en civil embetsman, motsvarande det nuvarande amiralitetskammarrådet, såsom chef för den ekonomiska detaljen. Derest nämnde fyra afdelningschefer komme att bilda flottans ekonomiska öfverstyrelse, skulle, under antagandet att alla frågor behandlades i plenum, ärendena kunna fullt formenligt handläggas; chefen för flottans militärpersonal vore dervid, i följd af sin befattning, sjelfskrifven ordförande och alla cheferne hade lika rösträtt; men då ett stort antal mål, enligt kommitterades åsigt, icke lämpade sig för kollegial handläggning, vore dessa ärendens behandlingssätt icke så lätt funnet. På egen hand borde afdelningschef icke afgöra dem, emedan enheten och sammanhållningen då blefve fullkomligt illusoriska. Tillerkändes åter honom ensam afgöranderätt efter föredragning inför den eller de af de öfriga afdelningscheferne, han ansåge böra i ämnet sig yttra, så erhöle frågan visserligen en mångsidigare belysning, men enheten och sammanhållningen saknades fortfarande. Mot formen af ett sådant behandlingssätt vore mindre att erinra, derest samtelige afdelningscheferne innehade lika embetsställning i öfrigt, men den blefve helt och hållet olämplig för det fall, att t. ex. chefen för varfsbyrån i någon fråga måste inhenta chefs för flottans militärpersonal yttrande, men sjelf afgjorde densamma, må hända i strid mot denne sin förmans åsigter. I spetsen för styrelseverket borde derföre ställas en i alla frågor, som ej fordra kollegial behandling, ensam beslutande chef, inför hvilken en hvar af cheferne för de särskilda afdelningarna skulle föredraga afdelningen tillhörande ärenden, med skyldighet för verkets chef att tillkalla och rådgöra med den eller de öfriga afdelningschefer, hvilka målet må anses röra, samt för så väl föredraganden som den eller de tillkallade att, der de äro från beslutet skiljaktige, särskild mening skriftligen afgifva.

Kommitterade hafva vidare anfört, att, då de militära och de ekonomiska delarna af flottans öfverstyrelse, för närvarande representerade, den förra af chefen för flottans militärpersonal och den senare af För-

valtningen af Sjöärendena, borde ställas i sådant förhållande till hvarandra, att öfverensstämmelse i beslut och åtgärder derigenom, så vidt möjligt är, betryggas och att den myndighet, som har inscendet öfver personalen och ansvaret för dennas tjänstbarhet, lemnas tillfälle att utföra behörigt inflytande i fråga om anordningen och anskaffningen af den materiel, hvilken personalen skall använda, och då Chefen för Sjöförsvarsdepartementet icke kunde sättas i spetsen för flottans förvaltning på annat sätt, än gällande grundlag medgifver, skulle det viktiga målet, sammanhållning mellan öfverstyrelsens särskilda grenar, icke lämpligen kunna åstadkommas på annat sätt, än att öfverstyrelsen i sin helhet ställas under chefskap af en och samma person — chefen för flottans militärpersonal; men, då han icke tillika kunde vara föredragande afdelningschef, borde militärafdelningen inom den ekonomiska öfverstyrelsen få en särskild chef af regementsofficers grad.

Lika med kommitterade anse äfven vi det vara synnerligen önskvärdt, om de i slutet af förlidna år inrättade byråar, hvilkas verksamhet med innevarande års ingång begynt, kunde bringas i närmare förbindelse så med hvarandra, som med Förvaltningen af Sjöärendena, men tro icke det af kommitterade föreslagna sätt innebära en lyckad lösning af denna fråga. Betraktar man närmare arten af den verksamhet, som är dels hvardera af dessa byråar, dels Förvaltningen anvisad, så finner man, att densamma är hos militärbyrån öfvervägande militärisk och rörer företrädesvis flottans personal, hos de öfriga byråarna åter, så väl som hos Förvaltningen, öfvervägande ekonomisk och rörer företrädesvis flottans materiel. Redan i denna skiljaktiga verksamhetsart ligger sålunda antydning af deras ställning såsom sidoordnade, men icke med hvarandra införlifvade myndigheter. Att göra chefen för flottans militärpersonal till en afdelningschef inom flottans ekonomiska öfverstyrelse, vore att nedsätta hans betydelse; att göra honom till denna styrelses chef med allena beslutande rätt i en mängd frågor, vore åter att gifva honom större betydelse, än hans befattning innebär, och skulle alltför mycket draga honom ifrån hans egentliga åligganden, hvilka i sig sjelfva äro så viktiga och ansvarsfulla, att deras fullgörande icke bör försvåras och antagligen omöjliggöras genom ett så omfattande ansvar och så mångartade bestyr, af hvilka en stor del måste vara för honom främmande, som kommitterade ifrågasatt. Ännu mera faller detta i ögonen, när man besinnar, att bemälda chef ofta af sina embetspligter föranledes att vara frånvarande från hufvudstaden äfven under längre tid, derest han förordnas till eskaderechef eller erhåller annan kommendering för befordrande af den närmare kännedom om flottans personal, som för honom

är af så mycken vigt, och hvilket derföre icke sällan måste ifrågakomma.

Vid inträffade förhinder för öfverstyrelsens chef att sitt embete utöfva, skulle han, enligt kommitterades förslag, derom göra underdanig anmälan hos Eders Kongl. Maj:t och embetet emellertid öfvertagas och förestås, intilldess annorlunda i nåder förordnas, af den till graden främste i tjenst varande bland de vid flottans station i Stockholm placerade officerare vid Kongl. Flottan, hvilken officer under tiden skulle upphöra att utöfva den befattning, han vid stationen innehade. Då åter bemälde chef, ehuru fortfarande i utöfning af chefskapet för flottans militärpersonal, vore hindrad att chefskapet i öfverstyrelsen bestrida, skulle den till graden främste bland styrelsens ledamöter tillika vara ordförande vid handläggningen af plenimål, men, beträffande annat ärende, den afdelningschef, till hvars föredragning ärendet hörde, ega ensam beslutande rätt, sedan han inför de öfriga afdelningscheferne föredragit detsamma, med rättighet och skyldighet för desse att, då de icke äro med föredraganden om beslutet ense, sina meningar skriftligen afgifva.

Enligt kommitterades förslag skulle således, då Militär- eller Varfschefen vid Stockholms station oftast torde vara den till graden främste af der i tjenst varande officerare vid Kongl. Flottan, endera af dessa chefer kunna, åtminstone under någon tid, vara chef, med allena beslutande rätt i en mängd frågor, inom ett embetsverk, som har att kontrollera dessa chefers embetsutöfning — en anordning, hvars olämplighet är alltför ögonskenlig att behöfva ytterligare utvecklas. Hvad kommitterade för det senare förutsatta fallet föreslagit, eller att, under öfverstyrelseverkets chefs tillfälliga frånvaro, den till graden främste bland afdelningscheferne skulle, jemte utöfningen af sina egna åligganden, äfven öfvertaga verkets chefs, skulle visserligen icke medföra någon synnerlig olägenhet om dennes frånvaro inträffade sällan och för högst kort tid, men då, såsom här ofvan är annärkt, sådant icke kan förutsättas, skulle de väsendtliga olägenheter uppstå, hvilka kommitterade visat komma att blifva en följd af chefskapets inom verket uppdragande åt en bland afdelningscheferne, och hvilka i det föregående blifvit anförda. Äfven här af visar sig således olämpligheten af att åt chefen för flottans militärpersonal, hvars embetspligter såsom sådan måste för honom utgöra ett hinder att åt den ekonomiska öfverstyrelsen egna de trägna och oafbrutna omsorger, som för dess sammanhållning och dithörande ärendens vederbörliga handläggning äro af synnerlig vigt, uppdraga chefskapet i denna styrelse.

Då vi sålunda, af nu anförda skäl, sett oss föranlåtna att i underdånighet afstyrka nådigt bifall till kommitterades förslag i denna del, erkänna vi likväl nyttan och önskvärdheten af att chefen för flottans militärpersonal sättes i tillfälle att lättare och med mindre omgång vinna kännedom om de tillgöranden af flottans ekonomiska öfverstyrelse, som stå i samband med hans åligganden, hvilket vi föreställa oss kunna ske på det sätt, att bemälde chef alltid blefve från detta embetsverk under rättad, när sådana frågor förekomma till handläggning, hvarefter han egde, om han så önskade, deltaga i öfverläggningarna derom, likasom det afven borde vara honom obetaget att muntligen rådföra sig med embetsverket i alla till hans handläggning förekommande frågor af blandad militärisk och ekonomisk natur.

Hvad de båda öfriga byråarna beträffar, anse vi, lika med kommitterade, det vara af synnerlig vigt, att desamma införlifvas med Förvaltningen af Sjöärendena såsom afdelningar deraf. För ett sådant införlifvande anse vi flera skäl vara för handen, icke allenast de af kommitterade anförda, att derigenom vunnas större enhet och undanrödjande af det frö till splittring, som i allmänhet ligger i byrå-organisationen, utan afven de, som finnas andragna i en komité-betänkandet följaktig reservation, att en sådan organisation skulle omintetgöra det samband mellan besluten, som är nödvändigt för att vid förvaltningen i dess helhet erforderlig ekonomi skall kunna iakttagas. Med sjelfständigt beslutande byråar måste förr eller senare följa nödvändigheten att dem emellan dela anslagen. Flera embetsverk skulle uppstå, med talrikare personal, större apparat afven i öfrigt, följaktligen med betydligt ökad kostnad, minskad sammanhållning och större omgång vid beslutens fattande och åtgärderna i öfrigt, än om dessa särskilda embetsverk vore förenade i ett enda och endast utgjorde afdelningar deraf. För flottans ekonomiska öfverstyrelse vore ock en fördelning i särskilda, hvar för sig beslutande departement vida mindre lämplig och med vida större svårigheter förenad, än för arméens, emedan inom Arméförvaltningen de särskilda departementens verksamhetsområde lättare kan begränsas samt hvarje departement dessutom har sin särskilda materiel, med särskild underlydande personal och skilda arbetsposter, hvaremot de särskilda delarna af flottans materiel i de flesta fall äro af den beskaffenhet, att de icke kunna bestännas eller tillverkas oberoende af hvarandra, hvartill kommer, att arbetena, hvilka hufvudsakligen utföras på flottans varf, äro af ekonomiska skäl sammanförda till gemensamma arbetsposter, så vidt möjligt varit, hvadan det ock måste för varfscheferne blifva så mycket svarare att ställa sig till efterrättelse samt åt sina underlydande

anbefalla en sådan i afseende å de föreskrifter, som blefve honom meddelade af särskilda, hvar för sig beslutande myndigheter. Mot en sådan organisation möter äfven den betänklighet, att den sannolikt komme att alltför mycket ingripa i verksamheten vid flottans stationer samt hos dervarande departementschefer minska det lefvande intresse för deras åligganden och den förmåga af initiativer, som alltid befordras af självverksamhet i förening med personligt ansvar; men motverkas af en alltför långt drifven centralisation, med ansvaret alltför mycket flyttadt från den verkställande. Härvid synes äfven i betraktande böra tagas, att hvarken flottans officers- eller dess underofficers-kår är tillräckligt talrik, för att hela året igenom lemna erforderlig personal åt självständigt beslutande byråar, helst erfarenheten redan visat, att, i följd af de under sommarmånaderna förekommande kommenderingar till sjöexpeditioner, byråarna ej kunnat hållas fulltaliga. Af alla dessa skäl anse vi de byråar, som, enligt hvad här ofvan blifvit i underdånighet föreslaget, skulle ingå såsom afdelningar af flottans ekonomisk-tekniska öfverstyrelse, böra betraktas endast såsom biträden åt föredragandena af militärisk-tekniska ärenden inom styrelseverket, för dessa ärendens utredning och öfriga förberedande behandling, samt sålunda stå till dessa föredragande i samma förhållande, som kammarkontoret till den civila föredraganden.

I afseende å vigten och nödvändigheten af att ifrågavarande styrelseverk sammanhållas och står under inseende af en särskild chef, instämna vi med kommitterade, under åberopande af hvad de till stöd härför andragit, men kunna deremot, enligt hvad redan är i underdånighet anfördt, icke tillstyrka, att detta chefskap uppdrages åt chefen för flottans militärpersonal, likasom ej heller att chefen för flottans ekonomisk-tekniska öfverstyrelse tillerkännes ensam beslutande rätt i alla frågor, hvilka icke blifvit särskildt förklarade för pleniärenden. Att en mängd sådana blifvit i kommitterades betänkande uppräknade och att deribland förekomma just de viktigaste frågor, hvilka embetsverket skulle få att handlägga, visar bäst huru föga följdriktigt den af kommitterade förordade allena beslutande rätten låter sig genomföras. Det måste alltid blifva ytterst svårt att fullt nöjaktigt och konsekvent bestämma, hvilka frågor böra vara pleniärenden eller icke. Undantager man från pleniärenden endast sådana frågor eller åtgärder, som äro af ingen vikt, så blifver den allena beslutande rätten utan all betydelse; underlåter man åter att undantaga sådana frågor eller åtgärder, som stå i samband med pleniärendena, så kan denna beslutande rätt blifva i hög grad olämplig. Kommitterade hafva sjelfve lagt i dagen, hvartill en sådan underlåtenhet

skulle leda, då de föreslagit, att anskaffningar af hvad till flottans materiel hörer skulle beslutas i plenum, men att sättet för anskaffningen och dermed förenade vilkor skulle bestämmas ensamt af verkets chef. Nu är det emellertid tydligt, att en anskaffning, beslutad med beräkning af dertill befintliga tillgångar och under förutsättning af dessas ändamålsenliga användande, kan, genom sättet för densamma och dermed förenade vilkor, blifva förenad med stor misshushållning och dertill anvisade medel i följd häraf otillräckliga, likasom i allmänhet sättet för anskaffning af flottans materiel och dervid betingade vilkor just tillhörde ärenden, som företrädesvis böra med yttersta noggrannhet samt med anlitande af fleres förenade insigter och erfarenhet pröfvas, till undvikande af betydande förluster för kronan. Flera dylika oegentligheter skulle otvifvelaktigt uppstå, derest åt en person öfverlemnas att ensam besluta, utom i vissa angifna undantagsfall, hvilka måste blifva antingen ofullständiga, såsom det nu anförda exemplet visar, eller ock så många, att den allena beslutande rätten blefve oskadlig och med detsamma betydelslös. Annat skäl för densammas inrymmande åt verkets chef har ej heller blifvit af kommitterade anfördt, än att den kollegiala formen skulle medföra långsamhet vid ärendenas handläggning; men då denna i alla fall måste bibehållas för en mängd frågor och just för de viktigaste samt, enligt hvad nyss är visadt, måste utsträckas äfven till flera i komitébetänkandet icke upptagna fall, så är det svårt att inse hvilken tidsvinst skulle uppstå genom denna forms upphäfvande vid behandlingen af de öfriga i allmänhet ganska snart afgjorda ärendena. Erfarenheten har ock, åtminstone inom Förvaltningen af Sjöärendena, visat, att det icke varit den kollegiala formen, utan den föregående utredningen, som fördröjt ärendenas afgörande, och denna anledning till ett sådant fördröjande komme icke att undanrödjas genom att tillerkänna chefen ensam beslutande rätt i vissa mål, helst det i alla fall är både hans rättighet och hans pligt att, så vidt lämpligen ske kan, påskynda denna utredning. Det kan visserligen anmärkas, att om alla ärenden af någon vigt förklaras för pleni-frågor, så kunde de öfriga utan olägenhet öfverlemnas åt chefens afgörande, men, utom svårigheten att på förhand med säkerhet bestämma hvilka frågor kunna vara af vigt eller icke, uppstår tillika den, att skiljaktiga meningar kunna yppas, huruvida ett till embetsverkets handläggning inkommet ärende bör betraktas såsom pleni-fråga eller icke. Sådant skulle då af chefen afgöras, och afdelningscheferne, om de ansåge nödvändigt, att detta ärende blefve kollegialt behandladt, hade ingen annan utväg, än att hos Kongl. Maj:t anföra klagan, hvilket hvarken skulle befordra sammanhållningen inom verket

eller ärendenas skyndsamma handläggning. Vål kan det antagas, att dylika fall skola sällan inträffa, likasom äfven att den åt chefen inrymda myndighet ej skall i någon betänkligare mån missbrukas; men utan särdeles viktiga anledningar torde dock ej ett nytt tvistefrö böra framkallas eller en myndighet inrymmas, som lätt kunde föranleda till missbruk, och så beskaffade anledningar synas i närvarande fall ej förefinnas.

I enlighet med hvad sålunda blifvit i underdånighet anfördt anse vi det andra i komitébetänkandet omförmälda alternativ i fråga om ordnandet af flottans ekonomiska öfverstyrelse ega ett afgjordt företräde framför de båda öfriga, och få alltså underdånigst tillstyrka, att denna öfverstyrelse fortfarande måtte förblifva ett fristående kollegialt embetsverk, med särskild af Eders Kongl. Maj:t förordnad chef;

att dess verksamhet måtte omfatta så väl de åligganden, hvilka för närvarande tillhöra Förvaltningen af Sjöärendena, som äfven dem, hvilka genom Eders Kongl. Maj:ts nådiga instruktioner af den 19 November 1875 blifvit åt varfs- och konstruktions-byråarna uppdragna;

att följaktligen dessa byråar ingå såsom afdelningar af öfverstyrelseverket, hvarigenom detta blefve i tillfälle att tillgodogöra sig de tekniska insigter, som i dessa byråar förutsättas och som ganska ofta äro oundgängliga vid fullgörandet af detta verks ekonomiska åligganden, samt

att denna ekonomisk-tekniska öfverstyrelse måtte bringas i närmare beröring med den militäriska genom chefen för flottans militärpersonal lemnad rättighet att från den förra erhålla underrättelse, när frågor der förekomma till handläggning, hvilka beröra hans verksamhet; att i öfverläggningarna derom deltaga, samt att med bemälda styrelse kunna öfverlägga om sådana ärenden, som tillhöra hans handläggning, men tillika ega samband med denna styrelsens åligganden.

Hvad detta styrelseverks organisation i öfrigt beträffar, anse vi, med hänseende till de mångartade bestyr, som åligga varfsbyrån och hvilka, derest denna byrå komme att utgöra en afdelning af öfverstyrelsen, blefve ytterligare ökade med de åligganden, som för närvarande tillhöra Förvaltningens af Sjöärendena båda militär-ledamöter, det blifva erforderligt, att ifrågavarande byrå, som komme att utgöra den ekonomisk-tekniska öfverstyrelsens militär-afdelning, inom densamma representeras af två föredragande, af hvilka den ene skulle handlägga alla frågor, som rörde artilleri, minor och handvapen, samt den andre alla öfriga varfsbyrån och förvaltningens militärledamöter nu tillhörande ärenden, i sammanhang hvarmed det torde tillåtas oss i underdånighet fästa Eders Kongl. Maj:ts nådiga uppmärksamhet å angelägenheten af, att nu ofta

förekommande frågor om nya konstruktioner eller förändringar af vapen, gemensamma för arméen och flottan, måtte erhålla gemensam handläggning af sakkunniga personer från båda, äfvensom att, så framt varfsbyrån skall kunna nöjaktigt fullgöra de i instruktionen för densamma föreskrifna åligganden, det blifver nödvändigt, att densamma förses med ingeniörs- och ritare-biträde samt öfriga för ändamålets vinnande erforderliga hjälpmedel. Skulle sådant af ekonomiska skäl möta hinder, så torde en del af de nämnda byrå åliggande bestyr kunna utan olägenhet och i vissa hänseenden äfven med fördel förflyttas till vederbörande departementschefer vid flottans stationer, hvilka redan ega erforderliga ritarebiträden och öfriga hjälpmedel samt tillika, genom dem åliggande tillsyn öfver flottans materiel och verkstäder, äro bättre i tillfälle att ur praktisk synpunkt bedöma förekommande frågor.

Vi anhålla för öfrigt att såsom ytterligare stöd för här uttalade åsikter i fråga om bibehållande af en fristående ekonomisk öfverstyrelse med särskild chef, men tillika i sig upptagande såsom afdelningar af denna styrelse de nuvarande varfs- och konstruktions-byråarna, få i underdånighet åberopa hvad härom finnes anfördt i en komité-betänkandet följaktig reservation, hvilken eger så mycket större betydighet, som reservanten under flerårig utöfning af ledamotskap och chefskap inom Förvaltningen varit i tillfälle att vinna en nära kännedom om dess åligganden och allt hvad som dermed står i samband, ett tillfälle, hvilket de öfrige kommitterade saknat.

I afseende å det af kommitterade föreslagna ordnandet af styrelseverkets civila eller intendents-afdelning, såsom de benämnt densamma, anse vi, lika med reservanten, den ifrågasatta föreningen af civilledamots- och kamererare-befattningarna skola medföra sådana olägenheter, att den icke kan tillstyrkas. Då denne afdelningschef finge att utarbeta alla utlåtanden, reglements-, instruktions- med flera förslag i administrativa och ekonomiska ärenden, hvilka af Eders Kongl. Maj:t affordras detta embetsverk, samt handlägga alla besvärsmål och civila befodringsärenden, äfvensom en mängd andra från stationerna till öfverstyrelsen hänskjutna frågor, så måste af allt detta hans tid blifva så upptagen, att han icke kan medhinna åt göromålen inom kammarkontoret egna någon närmare tillsyn eller öfvervaka, att de med vederbörlig omsorg och noggrannhet skötas, hvartill, så väl som för utredning och handläggning af en mängd kontorsgöromål, en särskild tjänsteman måste fortfarande vara behöflig. Det är för öfrigt af icke ringa vigt, att inom verket finnes att tillgå en tjänsteman med den närmare kännedom om de kamerala ärendena i allmänhet, som erfordras hos den, hvilken un-

der den civila afdelningschefens semester eller för honom inträffande förfall skall förestå hans embete, hvilket icke synes lämpligen kunna ske af sekreteraren, såsom kommitterade föreslagit, emedan han, såsom främmande för kontorsgöromålen, icke skulle kunna utöfva den tillsyn öfver desamma, hvilken, enligt komiténs förslag, skulle åligga afdelningschefen eller hans vikarie. Icke heller skulle en sådan mera omfattande kännedom om dessa göromål kunna vinnas af någon bland den underordnade kontorspersonalen, af hvilka hvarje tjänsteman blefve upptagen af sina särskilda kontorsgöromål, och som, derest kommitterades förslag godkändes, aldrig komme i tillfälle att sätta sig in i afdelningschefens åligganden, hvadan de följaktligen också skulle beröfvas all utsigt till befordran, emedan hans embete vore det enda, till hvilket de kunde hafva någon utsigt att befordras. Den fördel, som bereddes det allmänna genom beviljandet af den för någon hvila från trägna tjänstgöromål väl behöfliga semestern, nämligen att underordnade tjänstemän derigenom sättas i tillfälle att göra sig förtroliga med öfverordnades åligganden och sålunda, vid inträffade förfall, kunna träda i deras ställe, hvarigenom ett embetsverk alltid eger sin lifskraft inom sig, skulle för nu ifrågavarande embetsverk gå förlorad genom indragning af kamreraretjensten, som just utgör öfvergången från de särskilda detalj-tjänsterna inom kontoret till afdelningschefs-embetet och hvars innehafvare således måste vara den lämpligaste att öfvertaga utöfningen af detta embete under semester eller inträffade förfall för dess innehafvare. Äfven ur denna synpunkt vore det således synnerligen angeläget att bibehålla kontorschefsplatsen, hvilken den af de underordnade tjänstemännen, som dertill funnes lämpligast, kunde förordnas att under innehafvarens semester eller för honom inträffade förfall förestå, och som för dessa tjänstemän kunde innebära åtminstone någon möjlighet att icke för alltid stanna på innehafvande plats. Det är för öfrigt, enligt hvad ofvan är visadt, visst icke ensamt ur denna synpunkt vi anse kamreraretjenstens bibehållande nödvändigt, utan äfven för handläggning af kontorsgöromålen, hvilka, enligt hvad kommitterade jemväl erinrat, blifvit under den senare tiden betydligt ökade i följd af förändradt redovisningssätt, hvadan de så mycket mindre medgifva någon minskning i den personal, som för närvarande erfordras för deras handläggning. Skulle kommitterades förslag att i spetsen för styrelseverket ställa en allena beslutande chef, för hvilken dess åligganden måste vara till en stor del främmande, komma att godkännas, så blefve kamrerare-tjenstens bibehållande i ännu högre grad behöfligt, emedan, då man hos bemälda chef, med förstudier och tjänstgöring af helt annan art, icke kan förutsätta den närmare kännedom om

administrativa författningar eller vana vid rättsfrågors behandling, som erfordras för den honom åliggande handläggning af dessa frågor, han så mycket oftare måste i dessa ämnen rådföra sig med den civila afdelningsschefen, hvilken följaktligen komme att till honom stå i ungefär samma förhållande, som öfverkommissarien till stationsbefälhafvaren vid flottan i Carlskrona före den senaste organisationen af stationernas styrelse, och således finge så mycket mindre tillfälle att tillse och öfvervaka göromålen inom kammarkontoret.

I afseende å sättet för ärendenas handläggning anse vi, på de skäl, som i det föregående äro anförda, den kollegiala formen böra bibehållas, dock med rättighet för chefen att på eget ansvar besluta vid undantagsfall, som påkalla så stor skyndsamhet, att denna form ej kan utan olägenhet hinna användas, likasom äfven, att så väl chefen, som hvarje ledamot inom embetsverket, må vara berättigad att från flottans stationer inbegära de upplysningar och uppgifter, han för en frågas utredande och öfriga behandling finner erforderliga, samt att, på det Chefen för Sjöförsvarsdepartementet eller chefen för flottans militärpersonal må sättas i tillfälle att erhålla den utredning och öfriga upplysningar, de kunna finna erforderliga, hvarje ledamot inom embetsverket må förpligtas sådana meddela.

Beträffande de af komitén föreslagna lönestater för intendents-afdelningen och kansliet, anse vi, lika med reservanten, det icke vara lämpligt att bestämma kassörens aflöning lika med revisorerens och bokhållarnes. Kassörsbefattningen är i sig sjelf ganska ansvarsfull och dessutom af den beskaffenhet, att dess innehafvare i de flesta fall stannar dervid, utan utsigt till vidare befordran, hvarföre ock hans aflöning bör vara sådan, att den är någorlunda tillräcklig för lefnadsbehofven äfven vid mera framskriden ålder, samt att pensionen vid afskedstagandet icke blifver otillräcklig. Det är för öfrigt en af erfarenheten ofta bekräftad sanning, att det ligger stor misshushållning i att aflöna uppbördsmän så, att de tvingas för sin utkomst söka sig andra förvärf, jemte sin uppbördsmanbefattning. Lika med reservanten anse vi äfven Förvaltningens kassör, så länge Lotsstyrelsen är inrymd i samma hus, som Förvaltningen, kunna utan olägenhet tillika vara kassör hos denna styrelse, hvilket ledt till besparing för densamma, emedan derest Lotsstyrelsen erhöle en särskild kassör, dennes aflöning svårligen skulle kunna bestämmas så lågt, som till det arvode af sexhundra kronor, hvilket nu derfor utgår. Då emellertid förändrade förhållanden kunna inträda, hvarigenom det blefve mindre lämpligt att förena dessa båda befattningar, så synes kassörens aflöning å Förvaltningens stat böra bestämmas

oberoende af det arvode, han kan komma att uppbära å Lotsverkets men likväl ett detta arvode motsvarande belopp å förstnämnda stat besparas, så länge kassören åtnjuter arvode af Lotsverket.

Med hänseende till de föreslagna aflöningsbeloppen i öfrigt samt villkoren för deras åtnjutande, anse vi äfven lika med reservanten, att den fasta lönen är upptagen alltför lågt i förhållande till tjänstgöringspenningarna och till den för motsvarande tjänster nu fastställda aflöning. Då den lönereglering, som föranledt ifrågavarande komités tillsättande, afsett en af stegrade lefnadskostnader högeligen påkallad löneförbättring, torde väl såsom allmän regel få antagas, att ingen tjänsteman bör genom den nya regleringen få sämre aflöningsvilkor än förut, hvilket likväl i vissa hänseenden skulle blifva förhållandet med alla ifrågavarande embets- och tjänstemän, ehuru visserligen deras aflöningsförmåner på det hela skulle blifva förbättrade. Enligt Kongl. Brevet den 23 Februari 1858 och Kongl. Cirkuläret den 9 November 1860 äro kollegiernas embets- och tjänstemän befriade från allt afdrag å innehafvande aflöning under sjukdom, som icke varar öfver två månader, och det afdrag å lönen, som derefter kan ifrågakomma, skall icke öfverstiga fjerdelen deraf samt ega rum endast i den händelse annan person behöfver förordnas till tjänstens bestridande, hvilken föreskrift jemväl blifvit tillämpad på Civilpersonalen vid flottans stationer genom § 163 i 2:dra delen af reglementet för flottan. Enligt komiténs förslag åter skulle hvarje embets- eller tjänsteman inom Marinförvaltningen, så snart han af sjukdomsförfall är hindrad att sin tjänst förrätta, förlora sina tjänstgöringspenningar, hvilka icke utgöra $\frac{1}{4}$ utan ända till $\frac{3}{4}$ af hela aflöningsbeloppet. Sekreteraren hos Förvaltningen, som nu är berättigad att under två månaders sjukdom bibehålla hela sin aflöning, tretusen fem hundra kronor, skulle, enligt kommitterades förslag, endast få bibehålla 3,000 kronor, kassören, i stället för 3,000 kronor, endast få åtnjuta 1,800 kronor samt tjänstemännen i lägsta lönegraden, i stället för 2,200, endast 1,800 kronor, och sådant medan sjukdomen för dem medför ökade utgifter och minskad möjlighet att bereda sig någon inkomst utöfver den knappa lönen. Äfven på pensionsbeloppen skulle den föreslagna nedsättningen i de fasta lönerna verka menligt för alla de embets- och tjänstemän, som icke kommit i åtnjutande af något ålderstillägg. Antagligen skulle likväl detta förhållande sällan inträffa, synnerligast om det af kommitterade föreslagna stadgande blifver gällande, att lönetagare skulle, för erhållande af ålderstillägg, få tillgodoräkna sig den tid, som före den nya statens utfärdande förflutit från hans tillträde till tjänsten, vare sig på grund af fullmakt eller förordnande i följd af frågan om verkets omorganisation,

hvilket stadgande, af billighet och rättvisa i hög grad påkalladt, vi underdånigst få tillstyrka måtte i nåder bifallas. Skulle åter detsamma icke blifva gällande, så blefve för flere bland Förvaltningens tjenstemän, hvilka under en längre tid på förordnande bestridt sina tjänster, emedan de i följd af verkets ifrågaväckta omorganisation icke kunnat erhålla fullmakt å desamma, deras ställning genom de föreslagna lönebeloppens fastställande betydligt försämrade, och i synnerhet blefve detta förhållandet med Förvaltningens kassör, som, jemlikt Kongl. Maj:ts nådiga bref den 1 Mars 1853, blifvit i då fastställda normalstat upptagen till kontorschefs aflöningsvilkor, och hvilken befattnings nuvarande innehafvare alltsedan år 1854 haft nådigt förordnande att densamma förestå först under sin företrädares sjukdom och sedermera, från och med den 1 Maj 1868, efter hans afgång, utan att hafva kunnat erhålla nådigt konstitutorial å tjensten, samt, derest kommitterades aflöningsförslag godkändes, skulle, i strid mot Högstberörda nådiga bref, få sin lönegrad nedsatt, och vid nära 60 års ålder, få minskadt pensionsbelopp, äfven derest dubbelt ålders-tillägg blefve honom tillerkändt.

Bland bestämmelserna för ålderstilläggs åtnjutande hafva kommitterade föreslagit, att den högre aflöningen ej skulle få tillträdas förr än med början af kalenderåret näst efter det, då den stadgade tjänsteåldern blifvit uppnådd. Till ett sådant vilkor, som skulle leda till det uppenbara missförhållande, att den, som tillträdt sin tjänst i början af ett kalenderår, finge nära ett helt år vänta på sitt ålderstillägg, medan en annan, utnämnd i slutet af ett år, komne efter några få dagar i åtnjutande af sin förhöjda aflöning, kunna vi så mycket mindre i underdånighet tillstyrka nådigt bifall, som ingen anledning synes förefinnas till ett dylikt stadgande, emedan ålderstilläggen skulle utgå från ett förslagsanslag och således brist på tillgängliga medel ej kunde förhindra tillämpningen af den föreskrift, som både af rättvisa och billighet påkallas, att hvarje tjensteman, som uppfyllt de för ålderstilläggs åtnjutande i öfrigt föreskrifna vilkor, skulle, efter 5 eller 10 års förlopp, räknadt från och med månaden efter den dag, då han till innehafvande tjänst blifvit utnämnd, konstituerad eller, i det här ofvan förutsatta fall, förordnad, tillträda det bestämda ålderstillägget.

Vid hvad kommitterade i afseende å personalen inom den af dem benämnda *intendents-afdelningen*, hvilken torde lämpligare få namn af *civil-afdelning*, helst intendenturen utgör blott en ringa del af denna afdelnings åligganden, samt inom kansliet föreslagit, hafva vi, utom i hvad här ofvan blifvit annärkt, ej funnit något att erinra och finna oss särskildt böra instämma i hvad kommitterade anfört i fråga om bibehållande

af den vid utfärdandet af interimstatsen den 21 December 1871 indragna notarie-tjensten inom förvaltningens kansli, hvilken befattnings behöflighet blifvit af sedan dess vunnen erfarenhet till fullö ådagalagd.

Hvad kommitterade anført rörande protokolls- och diarii-föringen samt expeditionernas justering och underskrifvande skulle visserligen kunna påkalla åtskilliga erinringar, såsom att protokollen och diarierna skulle blifva vida mera ofullständiga och mindre nöjaktiga, om de fördes så, som kommitterade föreslagit; att det vore föga lämpligt, om de, som deltagit i ett ärendes afgörande och dela ansvaret för beslutet, icke skulle få deltaga i dettas justering, o. s. v.; men då dessa detaljfrågor tillhöra verkets arbetsordning, hvilken det alltid fått sjelft utfärda, emedan det bäst bör kunna bedöma dithörande frågor, torde något särskildt underdånigt yttrande öfver denna del af betänkandet ej erfordras.

Under åberopande af hvad i det föregående är anfördt få vi underdånigst föreslå:

att Marinförvaltningen, under ledning af en särskild utaf Eders Kongl. Maj:t i nåder förordnad chef af flaggmans eller kommandörs grad, måtte få att handlägga alla ärenden, hvilkas behandling för närvarande tillhör Förvaltningen af Sjöärendena samt varfs- och konstruktions-byråarna;

att detta embetsverk måtte komma att utgöras af tre afdelningar, nämligen en militär-, en ingenjörs- och en civilafdelning;

att militärafdelningen måtte få handläggningen af de ärenden, som nu tillhöra Förvaltningens tvänne militärledamöter samt varfsbyrån, och att denna afdelning måtte inom Marinförvaltningen erhålla två föredragande, en för alla frågor rörande artilleri, handvapen, minor och ammunition, samt en för alla öfriga frågor, hvilkas behandling nu åligger Förvaltningens militärledamöter och varfsbyrån, äfvensom att när minväsendet erhåller den utveckling, att en särskild föredragande kan för dithörande ärenden finnas erforderlig, en sådan föredragande då måtte blifva i nåder förordnad;

att ingenjörs-afdelningen måtte få handlägga de ärenden, som nu åligger chefen för mariningeniörsstaten såsom ledamot af Förvaltningen samt den nuvarande konstruktions-byrån;

att civil-afdelningen finge handlägga de ärenden, som för närvarande tillhöra Förvaltningens civil-ledamot och dess kammarkontor;

att kansliet blefve för alla afdelningarna gemensamt, men komme att stå under speciel tillsyn af chefen för civilafdelningen;

att bland de officerare, som kommenderas till tjenstgöring vid militär-afdelningen, må finnas en adjutant hos Marinförvaltningens chef, med åliggande att tillika förestå bibliotekarie-befattningen inom detta embetsverk;

att alla ärenden, som i Marinförvaltningen föredragas, måtte behandlas kollegialt;

att hvarje afdelningschef skall vara pliktig att till Chefen för Sjöförsvarsdepartementet, så väl som till chefen för flottans militärpersonal, på eget ansvar afgifva de upplysningar och uppgifter, som från honom inforðras, samt ega rätt att genom brevexling med Marinförvaltningen underlydande myndigheter inhemta de upplysningar som för ärendenas beredande anses erforderliga, hvarjemte föredragandena i militär- och ingenjör-afdelningarna särskildt skulle åligga att, inom området för hvardera afdelningens verksamhet, följa framstegen inom försvarsverket till sjös och hos Marinförvaltningen göra de framställningar, hvilka de anse erforderliga för att flottan och dess materiel städse må finnas i tidsenligt skick;

att chefen för flottans militärpersonal måtte berättigas att från Marinförvaltningen erhålla del af alla der förekommande ärenden, som stå i samband med hans åligganden; att kunna deltaga i öfverläggningarna derom, samt att kunna muntligen med Marinförvaltningen rådgöra om ärenden, som tillhöra hans handläggning, men tillika stå i samband med Marinförvaltningens,

samt att, jemte den ansvarighet, som skulle åligga hvarje föredragande för de å hans afdelning förekommande göromål, en hvar tjensteman inom Marinförvaltningens särskilda afdelningar skulle vara ansvarig för de uppgifter, han å tjenstens vägnar meddelar.

Slutligen har, i öfverensstämmelse med hvad här ofvan blifvit anfördt, med hänseende till den för Marinförvaltningen erforderliga personal och dennas aflöning, underdånigt förslag till aflöningsstat blifvit upprättadt, hvilket här bifogas, med underdånig anhållan, att detsamma måtte vinna Eders Kongl. Maj:ts nådiga stadfästelse samt att dess tillämpning måtte få vidtaga från och med månaden efter den, då sådan stadfästelse blifvit meddelad med hänseende till hvilken sistnämnda anhållan vi få i underdånighet åberopa hvad i Förvaltningens af Sjöärendena underdåniga skrifvelse den 28 November 1873 blifvit anfördt om önskvärðheten af att det långvariga interimstillstånd, hvari detta embetsverk varit försatt, måtte så snart som möjligt bringas till slut, hvilken framställning ock finnes införd i inledningen till nu ifrågavarande komitébetänkande.

Den föreslagna statens slutsumma utvisar visserligen en tillökning af 7,440 kronor i den för motsvarande personal nu gällande aflöningsstat, men då redan vid föregående regleringar af Förvaltningens stat alla verkställbara tjensteindragningar blifvit vidtagna och genom det förändrade redovisningssättet vid flottans stationer göromålen inom förvaltningens kammarkontor blifvit betydligt ökade samt genom den nu föreslagna organisationen, vare sig att hvilket som helst af de i komitébetänkandet omförmälda tre alternativ blifver gällande, äfven kansligöromålen skulle erhålla icke obetydlig tillökning, torde den föreslagna tillökningen i aflöningssumman finnas vara lågt beräknad, helst den icke på långt när motsvarar den tillökning i lefnadskostnader, som uppstått sedan nu gällande aflöningsstat fastställdes och hvars menliga följder för löntagarne blifvit i alltför otillräcklig grad afhjulpna genom de under de senare åren åtnjutna dyrtidstillägg.

Förvaltningen af Sjöärendena och Chefen för Flottans militärpersonal framhärda med djupaste vördnad, trohet och nit,

Stormäktigste, Allernådigste Konung!

Eders Kongl. Maj:ts

underdånigste, tropligtigste
tjenare och undersåter

P. VIRGIN.

A. D'AILLY.

P. O. BÄCKSTRÖM.

O. STACKELBERG.

JOHN AMÉEN.

Stockholm den 13 Juni 1876.

J. A. Nelander.

Underdånigt förslag till stat för Marinförvaltningen.

	Lön.	Tjenstgöringspenningar.	Summa.	Anmärkingar.
	Kronor.	Kronor.	Kronor.	
Chef:				
En Flaggman eller Kommendör				
Militärafdelningen:				
2 Afdelningschefer, officerare vid Kongl. Flottan af regementsofficers grad				Åtjnjuta aflöning å andra stater.
Kommenderade officerare, bland hvilka en adjutant hos chefen, tillika bibliotekarie	—	—	—	
Ingeniörsafdelningen:				
<i>Chef</i> , Öfverdirektören vid Marinings- niörs-staten				
Ingeniörer				
Civilafdelningen:				
<i>Chef</i> , ett Amiralitets-kammarråd	4,500	1,900	6,400	Efter 5 år kan lönen höjas med 600 kronor.
1 Kamererare	3,500	1,000	4,500	
1 Kassör	3,000	1,000	4,000	
1 Revisor och bokhållare	2,200	800	3,000	
2 do do	4,400	1,600	6,000	
Kansliet:				
1 Sekreterare, tillika advokatfiskal i Marinförvaltningen och vid flottans station i Stockholm	3,500	1,000	4,500	Efter fem år kan lönen höjas med 500 kronor och efter 10 år med ytterligare 500 kronor.
1 Notarie	2,200	800	3,000	
1 Registrator och aktuarie	2,200	800	3,000	
Till vikariats-ersättningar, renskrifning och tillfälliga biträden inom civilafdelningen och kansliet	—	—	4,700	
Vaktbetjeningen:				
1 Förste vaktmästare	800	300	1,100	Efter fem år kan lönen höjas med 100 kronor.
1 Vaktmästare	600	200	800	
1 do	600	200	800	
Till extra biträden	—	—	300	
Summa	—	—	42,100	